

Κατερίνα Κιτίδη

Στόλος της Ελευθερίας: Ένα ταξίδι που το τέλος του είναι μόνον η αρχή!

Διεθνής κατακραυγή κατά του Ισραήλ, αποκάλυψη της κοντόθωρης πολιτικής άλλων κρατών της περιοχής, ξεδίπλωμα ενός γιγαντιαίου, πολυπλόκαμου αλλά χωλαίνοντος μηχανισμού προπαγάνδας. Είναι μακροσκελής ο απολογισμός της ισραηλινής επίθεσης στο Στόλο της Ελευθερίας, ο οποίος επιχείρησε στα τέλη Μαΐου να σπάσει τον ναυτικό αποκλεισμό της Γάζας, μεταφέροντας 10.000 τόνους ανθρωπιστικής βοήθειας. Μιας επίθεσης βίαιης και αιματηρής, με θύματα τουλάχιστον εννέα πολίτες, οι οποίοι προστέθηκαν στον μακρύ κατάλογο των μαρτύρων του παλαιστινιακού αγώνα. Μιας επίθεσης που έφερε και πάλι στο προσκήνιο την επείγουσα ανάγκη επίλυσης του Παλαιστινιακού και τόνωσε την αποφασιστικότητα όσων εργάζονται για τα δικαιώματα των κατοίκων της χειμαζόμενης περιοχής.

Τα γεγονότα λίγο πολύ γνωστά. Στις 25 Μαΐου δύο πλοία σαλπάρουν απ' τη Μαρίνα Ζέας και το Κερασίни, κουβαλώντας οικοδομικά υλικά και ιατρικό εξοπλισμό, καθώς και τουλάχιστον 60

Έλληνες και ξένους ακτιβιστές, δημοσιογράφους, πολιτικούς, πρώην διπλωμάτες και τεχνικούς, που θα βοηθήσουν τους Παλαιστίνιους να αποκαταστήσουν τις υποδομές τους. Με μια σύντομη στάση στη Ρόδο και περνώντας από τα ανοιχτά της Κύπρου, συναντούν τα υπόλοιπα πλοία του Στόλου της Ελευθερίας. Κάτω απ' τον καυτό ήλιο της Μεσογείου, εν μέσω μουσικής και συνθημάτων για την Παλαιστίνη, τα έξι συνολικά σκάφη παίρνουν μαζί τον μακρύ δρόμο για τη Γάζα. Μέχρι που, σε διεθνή χωρικά ύδατα, στα 70 μίλια απ' τις ακτές... πέφτει επάνω τους ο ισραηλινός στόλος.

Πολυάριθμα φουσκωτά, φρεγάτες, αντιτορπιλικά, υποβρύχια και ελικόπτερα είχαν επιστρατευτεί για την ισραηλινή επιχείρηση. Μια ογκώδης δύναμη στρατιωτών, απολύτως δυσανάλογη με την ειρηνική ομάδα στην οποία επιτέθηκε και με πολύ συγκεκριμένες εντολές: πυροβολήστε στο ψαχνό, εάν συναντήσετε οποιαδήποτε μορφή ή πρόθεση αντίστασης, όπως ξεκάθαρα φάνηκε στα ματωμένα καταστρώματα του «Μαβί Μαρμαρά». Μέσα σε λίγες μόλις ώρες οι

στρατιώτες έχουν επιβάλει την παρουσία τους. Οι προπηλακισμένοι, ξυλοκοπημένοι ή χτυπημένοι με όπλα τέιζερ επιζώντες απάγονται και αλλάζουν προορισμό. Νέα κατεύθυνση: το ισραηλινό λιμάνι του Ασντότ.

Μια γιγαντιαία στρατιωτική εγκατάσταση έχει στηθεί εκεί για την «υποδοχή» τους. Διεξάγονται έλεγχοι από το στρατό, τα υπουργεία Εσωτερικών και Εξωτερικών, τις μυστικές υπηρεσίες και γιατρούς: γίνονται νέοι ξυλοδαρμοί όσων αρνούνταν να συνεργαστούν· ασκούνται πιέσεις για υπογραφή είτε ομολογιών για παράνομες πράξεις είτε χαρτιών απέλασης από τη χώρα. Η πλειοψηφία των επιβατών του Στόλου μπαίνει σε κλούβες και μεταφέρεται στις φυλακές της πόλης Μπερσίβα, στην έρημο Νεγκέβ.

Μέσα στους τοίχους της φυλακής, οι επιβάτες των έξι πλοίων προσπαθούν να ανασυγκροτήσουν τις ομάδες τους. Έξω από τη φυλακή άλλες κυβερνήσεις ξεκινούν διαβουλεύσεις με το Ισραήλ για την απελευθέρωση των υπηκόων τους κι άλλες επιχειρούν απλώς να τους δουν για να τους ενημερώσουν για τα δικαιώματά τους. Στα λόγια οι κυβερνήσεις συλλήβδην καταδικάζουν την επίθεση. Στην πράξη, οι πολίτες τους είναι εκείνοι που κατεβαίνουν αμέσως στο δρόμο, σε διαδηλώσεις συμπαράστασης στα μέλη του Στόλου. Η ισραηλινή κυβέρνηση αποφασίζει τελικά να ξεφορτωθεί συνολικά το πρόβλημα. Τρεις μέρες μετά την πειρατική επιχείρηση, οι επιβάτες του Στόλου που επέζησαν έχουν μεταφερθεί στη χώρα προέλευσής τους. Τα πλοία μένουν στο Ασντότ. Οι Παλαιστίνιοι μένουν με την υπόσχεση

πως η βοήθεια που μετέφερε ο Στόλος θα τους επιδοθεί διά της χερσαίας οδού.

Πριν από την επίθεση, κατά τη διάρκεια και μετά το πέρας της, μια γιγαντιαία επιχείρηση προπαγάνδας ξεδιπλώνεται διεθνώς για να προβάλλει την ισραηλινή γραμμή για τα γεγονότα. Στις βάσεις του μηχανισμού που στήθηκε για τον πόλεμο της πληροφορίας παράλληλα με την επίθεση στη Γάζα το Δεκέμβριο του 2008, οι Ισραηλινοί επιστρατεύουν τους ανθρώπους τους στο Ίντερνετ, στα γραφεία Τύπου και στα ΜΜΕ. Ειδικές ομάδες αναλαμβάνουν να ενημερώσουν δημοσιογραφικές ιστοσελίδες και μπλογκ με «θετικές ειδήσεις» για το Ισραήλ και να υποβαθμίσουν επιχειρήματα υπέρ των Παλαιστινίων και του Στόλου της Ελευθερίας. Πληρωμένοι κονδυλοφόροι αναλαμβάνουν να διαστρεβλώσουν το στόχο της αποστολής και να αμαυρώσουν τη φήμη των μελών της. Άνθρωποι σε θέσεις-κλειδιά για τη ροή της πληροφορίας, κλείνουν απλώς τις κάμερες και τα μικρόφωνα σε όσους προασπίζονται το Στόλο.

«Μετέφεραν όπλα», «ανάμεσά τους είχαν μέλη της Αλ Κάιντα», «επιτέθηκαν πρώτοι στους Ισραηλινούς στρατιώτες», «εκτελούσαν σχέδιο της τουρκικής κυβέρνησης», «ήταν ανόητοι ειρηνιστές που δεν ήξεραν τι έκαναν, αφού στη Γάζα δεν υπάρχει ανθρωπιστική κρίση». Προκαλεί γέλια και κλάματα η σταχυολόγηση φράσεων από τις αναλύσεις των Μέσων. Ιδιαίτερα εάν σκεφτεί κανείς ότι η ισραηλινή προεσβεία έστειλε κείμενα με έτοιμα στοιχεία σε δημοσιογράφους, όπως αποκάλυψε το γερμανικό περιοδικό *Σπίγκελ*.

Σύμφωνα με το Σπίγκελ, οι σημαντικότερες πληροφορίες που διοχετεύονταν αφορούσαν την ταυτότητα της οργάνωσης ΙΗΗ, η οποία είχε αναλάβει το τουρκικό σκέλος της ανθρωπιστικής βοήθειας. Αίφνης, η οργάνωση παρουσιάστηκε να στρατολογεί ακραίους ισλαμιστές και να συνδέεται με τον Μπιν Λάντεν. Βασική πηγή αυτής της κατηγορίας είναι μια παλιά έκθεση του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων της Δανίας, που είχε συντάξει ο Έβαν Κόλμαν. Πρόκειται για έναν αναλυτή σε θέματα τρομοκρατίας ο οποίος, αφού πήρε με δυσκολία το πτυχίο του, υπηρέτησε σε σειρά αμερικάνικων υπηρεσιών πληροφοριών. Προκειμένου να στηρίξει τις θέσεις του, δανείστηκε υλικό από τον Γάλλο πρώην εισαγγελέα Ζαν Λουί Μπρουγκιέρ, ο οποίος έχει το παρατσούκλι του κυνηγού κεφαλών των ισλαμιστών. Ο Μπρουγκιέρ συνεργαζόταν με τις Ηνωμένες Πολιτείες, έχοντας παραδώσει τουλάχιστον 500 άτομα ως υπόπτους για τρομοκρατία. Παρ' όλα αυτά, ακόμη κι εκείνος ανέφερε πως επί του παρόντος δεν γνωρίζει αν το ΙΗΗ διατηρεί σχέσεις με εξτρεμιστικές οργανώσεις.

Οι ύποπτες βάσεις της δανικής έκθεσης και της κατηγορίας ότι το ΙΗΗ συνδέεται με την Αλ Κάιντα δεν έμειναν για πολύ κρυφές. Άλλα επιχειρήματα επιστρατεύτηκαν τότε για να δημιουργήσουν αρνητικό κλίμα εναντίον του Στόλου της Ελευθερίας. Στην Αθήνα και τη Λευκωσία ορισμένοι τον κατηγορήσαν πως ήταν όργανο της τουρκικής υπηρεσίας πληροφοριών. Άραγε αυτό συνέβαινε και με τα πρώτα πλοία που έσπασαν τον απο-

κλεισμό της Γάζας, στα οποία δεν υπήρχε τουρκική συμμετοχή; Ο Τούρκος πρωθυπουργός στήριξε μέχρι τέλους την αποστολή και κατέληξε όντως να θεωρείται ο βασικός υπέρμαχος των δικαιωμάτων του παλαιστινιακού λαού. Για την ίδια την αποστολή, δεν έχει σημασία αν το έκανε για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας, για να πραγματοποιήσει δηλαδή άνοιγμα προς το Ιράν και τον αραβικό κόσμο. Εξάλλου, οι πράξεις του δεν έχουν απολύτως καμία σχέση με το χαρκτήρα και τις δράσεις των ανεξάρτητων πρωτοβουλιών που στήριξαν το Στόλο σε δεκάδες διαφορετικά κράτη του πλανήτη. Η Ιρλανδή νομπελίστρια, ο πολυβραβευμένος Σουηδός συγγραφέας, η Σκοτσέζα ακτιβίστρια, που έκανε για δεύτερη φορά φυλακή στο Ισραήλ για τη φιλοπαλαιστινιακή της δράση, ήταν επίσης υποχείρια του Ερντογάν;

Το πλήγμα στο Στόλο της Ελευθερίας που δεν κατάφερε να επιφέρει μέσω της προπαγάνδας το Ισραήλ επιχείρησε να το επιφέρει μέσω των συμμάχων του. Η κυπριακή κυβέρνηση εξέδωσε διάταγμα που απαγόρευε τον κατάπλου και τον απόπλου των σκαφών με προορισμό τη Γάζα. Έλληνες και ξένοι βουλευτές και ευρωβουλευτές, δημοσιογράφοι και πολιτικοί που είχαν μεταβεί στην Κύπρο, εμποδίστηκαν να επιβιβαστούν στα πλοία του Στόλου. Ελικόπτερο έκανε απειλητικά γύρους πάνω από τη Σφενδόνη, όταν εκείνη βρέθηκε σε κυπριακά χωρικά ύδατα, ενόσω στο νησί διεξαγόταν επί οχτώ ώρες μια γελοία καταδίωξη απ' την αστυνομία όλων όσων ήθελαν να συμμετάσχουν στην αποστολή.

Η κυπριακή κυβέρνηση δικαιολόγησε τη στάση της λέγοντας ότι ήθελε να εξυπηρετήσει «τα ζωτικά συμφέροντα της Κύπρου». Δεν έλαβε προφανώς υπ' όψιν ότι έτσι ανάγκασε ομάδα βουλευτών να προσεγγίσουν με βάρκες τα πλοία του Στόλου από το λιμάνι της κατεχόμενης Αμμόχωστου. Επίσης, δεν λογάριασε ότι «φίλοι της παλαιστινιακής υπόθεσης κινδυνεύουν τώρα να πάψουν να είναι και φίλοι της κυπριακής υπόθεσης», όπως εύστοχα σημειώνει καταγγελία της ελληνικής πρωτοβουλίας «Ένα Καράβι για τη Γάζα». Εξάλλου έτσι στέρησε από την αποστολή και μια πολύτιμη προστασία – την ανθρώπινη ασπίδα που θα δημιουργούσε η συμμετοχή των επισήμων.

Σε άλλα κράτη και διεθνείς οργανισμούς, η επίθεση ξύπνησε τα συνήθως αργά αντανάκλαστικά των ηγετών τους. Η υπουργός Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζήτησε άμεσα τη διεξαγωγή έρευνας, ενώ μέχρι και το ΝΑΤΟ προχώρησε σε έκτακτη σύσκεψη σχετικά με το περιστατικό. Οι πολίτες φυσικά ξεπέρασαν για μια ακόμα φορά τις κυβερνήσεις τους. Από την Τζακάρτα μέχρι το Όσλο, κι απ' το Λος Άντζελες μέχρι τη

Σανάα πραγματοποιήθηκαν συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας κατά του Ισραήλ. Στην Κωνσταντινούπολη εκατοντάδες διαδηλωτές επιχείρησαν να εισβάλουν στο ισραηλινό προξενείο. Κάτι άλλαξε στην αντιμετώπιση του Ισραήλ από τη διεθνή κοινή γνώμη, όπως φαίνεται και από την τεράστια επιθυμία συμμετοχής σε νέες αποστολές για να σπάσει ο αποκλεισμός της Γάζας.

Βέβαια, είναι ακόμη πρόωρο να εκτιμήσει κάποιος ότι η τεράστια ήττα του Ισραήλ σε αυτό το επίπεδο μεταφράζεται και σε αλλαγή ισορροπιών σε επίπεδο γεωπολιτικής. Οι ΗΠΑ και μεν χρειάστηκε να κινητοποιηθούν για να αποτρέψουν την όξυνση των πνευμάτων μεταξύ των δύο στρατηγικών εταίρων τους, του Τελ Αβίβ και της Άγκυρας, όμως από πολύ νωρίς ο αντιπρόεδρος της τουρκικής κυβέρνησης Μπουλέντ Αρίτς είχε ανακοινώσει ότι δεν θέτει ζήτημα διακοπής των σχέσεων με το Ισραήλ. Χρειάζονται ακόμα ένα, δύο, τρία, πολλά «καράβια», εντός κι εκτός της Γάζας, για να ανατραπεί η δολοφονική πολιτική του χειρότερου κράτους-παρία στο διεθνές πολιτικό σκηνικό.

Kamil Yıldız

Για τις εξελίξεις στην Τουρκία

Η διαμάχη κυβέρνησης και στρατού και η σχέση με το Ισραήλ, ιδίως μετά τα πρόσφατα δρα-

ματικά γεγονότα, παραχωρούν στην Τουρκία σημαντικό μερίδιο στη διεθνή επικαιρότητα, ενώ παράλληλα δίνουν την